

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ÎNĂLȚAREA DOMNULUI

„El a zis către ei...: Îmi veți fi Mie martori în Ierusalim și în toată Iudeea și Samaria și pînă la marginile pămîntului. Și acestea zicînd, pe cînd ei priveau, S-a înălțat și un nor L-a luat de la ochii lor. Și privind ei, pe cînd El mergea la cer, iată doi bărbați au stat lîngă ei, îmbrăcați în haine albe, care au zis: Bărbați galileeni, de ce stați privind la cer? Acest Iisus care S-a înălțat de la voi la cer, astfel va și veni, precum L-ați văzut mergînd la cer“ (F. Ap. 1, 7—11).

„De sîmurile părintești nedespărțindu-Te, Preadulce Iisuse, și cu cei de pe pămînt laolaltă viețuind, ca un om, astăzi Te-ai înălțat întru slavă, de pe Muntele Măslinilor; și cu milostivire înălțînd firea noastră cea căzută ai făcut-o să șadă împreună cu Tatăl. Pentru aceasta, cetele cerești ale celor fără de trupuri, de minune spăimîntîndu-se, cu frică se mirau; și de cutremur fiind cuprinse, măreau iubirea Ta de oameni. Cu care și noi, cei de pe pămînt, slăvind cu cîntări pogorîrea Ta la noi și Înălțarea de la noi, ne rugăm, zicînd: Cel ce la Înălțarea Ta ai umplut de bucurie nemărginită pe ucenicii Tăi și pe Născătoarea de Dumnezeu, ceea ce Te-a născut pe Tine, pentru rugăciunile lor, învrednicește-ne și pe noi, bucuriei aleșilor Tăi, pentru mare mila Ta“.

„Suindu-Te la ceruri, de unde Te-ai și pogorît, nu ne lăsa pe noi orfani, Doamne! Să vină Duhul Tău, aducînd pace lumii; arată fiilor oamenilor lucrurile puterii Tale, Doamne, Iubitorule de oameni!“

Sfinții Impărați Constantin și Elena

„În acest semn (al Crucii) vei învinge!“

Biserica noastră cinstește azi cu rugăciuni și cîntări pe împărații Constantin cel Mare și Sfînt și pe mama sa, Elena, și îi pun alături de Sfinții Apostoli, pentru faptele lor nemuritoare.

Constantin și mama sa Elena au trăit la începutul sec. IV-lea, pe cînd Biserica trecea prin împrejurări grele, căci era persecutată de împărații păgîni timp de 300 de ani.

Soarta grea a pruncului Iisus a avut-o și Biserica Sa. După întemeierea ei, în ziua de Rusali, persecuțiile contra Bisericii le-au preluat de la evrei romanii. Vreme de 300 de ani, aceștia au îndreptat contra creștinilor 10 persecuții feroase, cu scopul să distrugă tîrnăra religie care se răspîndea neîncetat și amenința să cucerească tot imperiul roman. Acum creștinii aveau ca tortele în parcuri, iar sîngele lor curgea valuri valuri și el a fost sămînță pentru creștinism, căci cu cît creștinii mureau, pămîntul trecea la creștinism. Acum au murit ca martiri toți Sf. Apostoli în frunte cu Sf. Petru și Pavel și cu ucenicii lor: Policarp, Irineu, apoi Sf. Dumitru, Sf. Marele Mucenic Gheorghe, Teodor Tiron, Teodor Stratilat ș.a.

Persecuțiile și suferințele acestea au cuprins întreg imperiul roman și au încetat abia la începutul sec. IV, cînd la cîrma imperiului a ajuns împăratul Constantin cel Mare. El a fost crescut de mama sa Elena în dragoste față de creștinism și Sf. Evanghelie. Tatăl său, Constantin Clorus era păgîn, dar cu sentimente nobile față de creștinism. După moartea tatălui său, Constantin ajunge singur împărat peste Spania, Galia și Britania.

Chiar de la începutul stăpînirii sale, Constantin s-a arătat un om al lui Dumnezeu, înger trimis de Cel de sus să scape pe creștini de persecuții și întuneric, de necazuri și dureri. Ca și bunul său părinte, el se purta cu multă omenie, respect și dragoste față de creștini și sprijinea Biserica deși nu era creștin în formă, căci nu s-a botezat decît mai tîrziu. Ca om bun și înțelept, el și-a dat seama că creștinismul nu poate fi oprit, că este o religie venită de sus, de la Dumnezeu, este o religie puternică și va cuceri lumea spre binele și fericirea tuturor.

În timpul acesta, la Roma era împărat Maxențiu, om aspru și rău, cu suflet mic și gînd viclean, care dorea să distrugă Biserica creștină. De aceea persecuta pe creștini, iar poporul fiind nemulțumit, a chemat pe Constantin cel Mare să le fie împărat, iar el s-a învoit. A plecat din Galia (Franța de azi), peste munții Alpi, cu o armată mică, să cucerească Roma și Italia. A ajuns în orașul Milan în an. 313 și a dat acum un edict (decret, lege) prin care declara creștinismul religie liberă în stat, egală cu celelalte religii păgîne. De acum Constantin a oprit persecuțiile împotriva creștinilor.

În drum spre Roma, i-a ieșit în cale rivalul său, împăratul păgîn Maxențiu, cu oaste mare. Se găsea de astă dată față în față David cel credincios, cu Goliat păgînul — Hristos Dumnezeu și diavolul. Acum are loc o minune, istorisită de însuși Constantin, celui dintîi mare istoric al Bisericii creștine, Eusebiu de Cezareea († 334). El zice că, înainte de luptă, Constantin cel Mare s-a rugat lui Dumnezeu să-i ajute și i

s-a arătat pe cer, ziua la amiază, o cruce mare și luminoasă făcută din stele pe care scria: „In hoc signo vinces!“ — „În acest semn vei învinge!“ În noaptea următoare, i s-a arătat Mîntuitorul în vis, cu același semn de pe cer și i-a zis să pună pe steag chipul crucii și să-l poarte în război pentru biruință. În înfruntarea care a avut loc creștinii au biruit, Maxențiu fugind s-a înecat în Tibru. Cîrînd după aceasta, Constantin a avut luptă cu Liciniu cumnatul său, un păgîn prefăcut creștin, pe care l-a biruit și a rămas singur împărat peste tot imperiul roman (în 326). Constantin nu s-a botezat însă decît pe patul de moarte (an. 337), ca să nu ridice pe păgînii, colaboratori ai săi, împotriva sa, dar a luat toate măsurile necesare pentru întărirea Bisericii, pentru libertatea creștinilor și răspîndirea Evangheliei, pentru progresul ei spiritual și material. Astfel a declarat:

1. Creștinismul religie de stat,
2. Repausul duminical
3. Creștinii au drepturi egale în stat. Ei pot ocupa posturi publice,
4. A restituit creștinilor locașurile bisericești și bunurile materiale confiscate de păgîni,
5. A aprobat zidirea de noi biserici,
6. Creștinilor li s-a dat dreptul de-a face studii în cele mai înalte școli păgîne etc.

În general, epoca lui Constantin cel Mare a fost pentru Biserica creștină cea mai luminoasă, plină de măreție și fericire în toate domeniile vieții creștine, pe care vor merge urmașii săi — marii împărați bizantini,

(Continuare în pag. a 2-a)
Prot. Dr. Simion Radu

„OASTE A CREȘTINĂ“

Oastea română a fost și este creștină, după cum poporul, ai cărui fii sînt chemați anual la datoria de onoare de a-și îndeplini serviciul militar, este creștin.

Dacă răsfoim filele istoriei noastre nu prea îndepărtate vom constata — spre surprinderea generațiilor de azi —, că în armata română pînă în preajma celui de al doilea război mondial, în fiecare garnizoană militară exista în cadrele active ale armatei și cîte un preot militar, avînd gradul de căpitan. Organizația aceasta religioasă a armatei noastre a fost pecetluită prin înființarea unui Episcopat militar cu sediul în Alba Iulia — orașul reînțregirii țării prin Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 — iar ca episcop militar a fost înscăunat protopopul Ioan Stroia de la Episcopia din Sibiu.

Creștinătatea armatei române s-a confirmat și prin participarea cu companii de onoare date la bisericiile din garnizoanele respective la slujbele religioase ce se făceau la Anul Nou, Bobotează și Sfințele Paști. Mai mult chiar în Vinerea Paștilor se instalau gărzi de onoare în biserici la catafalcul ce reprezenta îngroparea, gărzi care se ridicau odată cu terminarea slujbei învierii.

Regimul comunist instalat după 6 martie 1945, a făcut totul ca această manifestare creștinească să fie oprită, apoi desființată. Această măsură contra credinței creștine se părea că la suprafață ar fi reușit, dar în realitate și în intimitate credința a continuat să existe, cu tot riscul unor sancțiuni, la care se expuneau cadrele militare, care nu o res-

(Continuare în pag. a 2-a)

Sf. Sinod a optat pentru unitate

Dincolo de modul uneori ireverențios în care este tratată, direct sau indirect, Biserica Ortodoxă Română în unele publicații din presa laică, publicul are dreptul să fie informat asupra motivelor care au determinat Sfîntul Sinod să recheme pe Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist.

Așa după cum s-a anunțat deja în comunicatele de presă din 18 ianuarie și 4 aprilie 1990, Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist s-a retras din motive de sănătate și vîrstă în data de 18 ianuarie a.c., într-o atmosferă foarte agitată ce a urmat revoluției. Sfîntul Sinod s-a opus retragerii Prea Fericirii Sale, pentru că potrivit sfîntelor canoane ale Bisericii Ortodoxe Universale, un păstor ales pe viață nu trebuie să părăsească din proprie inițiativă turma duhovnicească încredințată lui, nici măcar în timp de prigoană. Cu alte cuvinte, un patriarh poate să se retragă doar atunci cînd i se cere acest lucru de către Sfîntul Sinod, adică atunci cînd sinodul constată că îndeplinirea misiunii sale devine imposibilă. Totuși, Sfîntul Sinod a înțeles oarecum că Prea Fericirea Sa are nevoie de tratament. Îndată după retragerea Prea Fericitului Părinte Patriarh s-a constituit o locotenentă colectivă formată din cinci membri ai Sfîntului Sinod. Locotenenta aceasta a fost confruntată cu o serie de probleme legate de nevoile urgente ale Bisericii: înființări de eparhii noi, de institute de teologie noi, alegeri de noi episcopi și arhieri vicari. Imediat după revoluție, procesul de înnoire a fost inițiat de P.F. Patriarh Teoctist, dar el trebuia acum continuat de această locotenentă. În mare parte, ea a reușit să rezolve problemele majore imediate. Inconvenientul principal, însă, a fost conducerea prin rotație, adică în fiecare săptămînă locul patriarhului era ținut de alt membru al locotenentei, ceea ce a produs un efect de fragmentare și discontinuitate în rezolvarea problemelor curente ale Patriarhiei. Desigur, atîta timp cît starea sănătății Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist era încă neclară, și deci Prea Fericirea Sa încă nedecis dacă mai poate sau nu reveni, s-a vorbit, cum era și firesc, de necesitatea alegerii unui nou patriarh. Așa se explică, de pildă, faptul că în presa laică unii teologi, oameni de marcă ai Bisericii noastre, ca părintele Profesor Dumitru Stăniloae și Părintele Arhimandrit Valeriu Anania au scris despre Părintele Arhimandrit Cleopa Ilie ca posibil candidat la demnitatea de patriarh.

Pe de altă parte, însă, majoritatea Bisericii Ortodoxe surori din lume au privit cu oarecare rezervă retragerea Prea Fericitului Patriarh Teoctist. Deși ele au fost informate oficial despre existența unei locotenente patriarhale colective, s-a constatat că cellați patriarhi ortodocși au continuat să pomenească la liturghie pe Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist, ceea ce putea fi interpretat ca o dovadă că ei nu recunoșteau canonicitatea (legalitatea) retragerii sale.

Totuși, ceea ce a constituit ponderea cea mai mare în hotărîrea Sfîntului Sinod de a rechema pe Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist a fost refacerea sănătății Prea Fericirii Sale și, legată de aceasta, dorința de a răspunde pozitiv numeroaselor cereri și memoriilor înregistrate la cancelaria Sfîntului Sinod, prin care mii de persoane: preoți, călugări și credincioși, din diferite părți ale țării, cereau revenirea Prea Fericirii Sale pe scaunul de patriarh. Desigur, așa cum s-a arătat și în comunicatul Sfîntului Sinod din 4 aprilie,

(Continuare în pag. a 2-a)

APEL LA DIALOG

Din dorința de a respecta canoanele Bisericii Ortodoxe Universale precum și libertatea de opțiune politică a celor peste 18 milioane de credincioși ortodocși români pe care îi reprezintă într-o societate pluralistă, Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a recomandat deja la începutul acestui an ca toți clericii ortodocși români (episcopi, preoți și diaconi), fiind părinți spirituali ai tuturor credincioșilor, să nu se înscrie și să nu activeze în vreun partid politic.

Fidelă acestei hotărîri, conducerea Bisericii Ortodoxe Române se abține să dea vreo îndrumare sau să facă vreo recomandare preoților și credincioșilor privind opțiunea lor față de vreun partid politic din societatea românească de azi.

Desigur, această neutralitate politică a celei mai vechi și mai mari instituții a poporului român nu înseamnă o indiferență a ei față de aspirațiile majore profunde ale întregului popor care se exprimă prin intermediul consultării electorale. Biserica discernere acum, cu preocupare părintească, trei aspirații majore:

1. Dorința vie a poporului român pentru promovarea libertății și demnității umane, recîștigate prin jertfe multe, mai ales în rîndurile tineretului țării.

2. Dorința de refinoare morală și spirituală ca eliberare de comunism, ateism, falsitate și minciună.

3. Dorința de dreptate socială atît pe plan obștesc cît și personal, adică afirmarea binelui acum și a valorii unice și a demnității fiecărei persoane umane.

În acest sens, Biserica susține, prin rugăciune și îndemnul pastoral, realizarea acestor aspirații profunde ale poporului, ele fiind roade ale conlucrării noastre cu harul lui Dumnezeu.

Conducerea Bisericii Ortodoxe Române nu este interesată în primul rînd care partid sau care partide politice cîștigă alegerile, și ce cîștigă poporul întreg în urma alegerilor. Ea nu promovează iubirea de putere ci puterea iubirii binelui comun.

De aceea, mai presus de confruntarea electorală partinică, Biserica face un apel călduros și insistent la diferitele grupări și orientări politice să se asculte reciproc pe baza unui dialog sincer și util. Ea consideră că dialogul între reprezentanți ai diferitelor aspirații sociale și rituale profunde din patria noastră va fi de folos întregii societăți românești și va contribui la afirmarea unității noastre spirituale în cadrul unui pluralism legitim și necesar.

Patriarhia Română
Biroul de presă și comunicații

Sfinții Împărați Constantin și Elena

(Continuare din pag. 1-a)

Teodosie cel Mare, Iustinian cel Mare etc.

Față de păgânism, împăratul Constantin s-a purtat cu toată înțelepciunea. El n-a oprit cultul zeilor, avea titlul de Pontifex Maximus dar a oprit cultul imoral de la temple și aducerea de jertfe singeroase. Prin aceasta, a netezit calea păgînilor pentru trecere la creștinism.

Ca să smulgă rădăcinile păgînismului care era foarte puternic la Roma, a mutat capitala imperiului în Bizanț, pe care l-a împodobit cu biserici frumoase, opere de artă, școli etc. și i-a dat numele său — Constantinopol.

În toate aceste mari și binefăcătoare fapte pentru viața și dezvoltarea Bisericii creștine, Constantin a fost ajutat, sfătuit și îndrumat de Sf. Elena, mama sa, o femeie simplă, dar foarte credincioasă și evlavioasă din tinerețele sale. La dorința ei de mamă, împăratul Constantin a ridicat mai multe și frumoase biserici la Locurile Sfinte, la Ierusalim și Muntele Sinai. Așa s-a ridicat biserica din Betleem, la Golgota, la Mormîntul Domnului și locul Sf. Învierii, pe Muntele Măslinilor, pe locul Întăririi Domnului la cer și Biserica Adormirii Maicii Domnului. La dorința mamei sale, Constantin cel Mare a aprobat să se facă săpături mari și grele la Golgota, ca să se descopere Crucea Domnului; și aflînd trei cruci, în mod minunat s-a aflat crucea Domnului — căci un bolnav s-a atins de ea și s-a vindecat.

Împăratul Constantin este numit pe drept „întocmai cu apostolii” pentru apărarea dreptei credințe apostolice. Pe vremea lui s-a ivit un mare eretic, Arie, un preot din Alexandria care, prin învățătura sa răcătă, sectară, a adus mult rău Bisericii și a pierdut multe suflete. Arie învăța greșit, despre Domnul Hristos, spunînd că El nu este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, ci este numai o creatură a Sa prin care a făcut lumea.

Această erezie a cîștigat mulți aderenți și a tulburat mult viața Bisericii care abia a scăpat de persecuții. Ca să oprească această rătăcire, Sf. Părinți ai Bisericii au rugat pe împăratul Constantin cel Mare să convoace I-ul Sinod ecumenic la Niceea, 325. La Sinod au participat 318 părinți, mărturisitori, ierarhi luminați din toată lumea. Aici s-a combătut erezia lui Arie și s-a stabilit învățătura ortodoxă, despre Mîntuitorul Hristos, în primele 7 articole din Simbolul credinței pe care-l rostim în fiecare duminică și sărbătoare la Sf. Liturghie.

Tot acum și aici, Sinodul I Ecumenic a hotărît timpul serbării Paștilor în Biserica Ortodoxă. Acum s-a stabilit ca Paștile să se serbeze în prima duminică după lună plină, după echinocțiul de primăvară, după Paștile evreilor. S-a stabilit, apoi, căsătoria preoților înainte de hirotonie.

După 30 ani de domnie, Constantin a murit în Nicomidia, în 21 mai 337, fiind botezat de episcopul Eusebiu de Cezareea. Cu el se încheie epoca de prigonire, suferință și întinerie a Bi-

sericii creștine și începe epoca de triumf a creștinismului, de libertate și progres multilateral al Bisericii, de propovăduire a Evangheliei și de minuire pentru toți cei ce cred, mărturisesc și urmează lui Hristos-Dumnezeul nostru.

Sf. Împărăteasă Elena, stăpînită de sentimentul de smerenie și ardoare, față de Mîntuitorul Hristos a trăit în Ierusalim pînă la moartea sa, la a-dinci bătrînețe. Moaștele sale au fost aduse, apoi, în Constantinopol și așezate în Biserica Sf. Apostoli, unde se află mormîntul ei și al fiului său împăratul Constantin.

Pentru faptele lor bune și frumoase, pentru marile realizări rămase nemuritoare în viața creștină, Biserica este adinec recunoscătoare Sf. Împărați Constantin și Elena și i-a trecut în rîndul sfinților și le face pomenirea cu cinste în fiecare an.

Să-i cinstim și noi urmîndu-le pilda vieții de slujire, credință și dragoste față de Biserica în tot locul și tot timpul. Să cinstim și să ne jertfim pentru binele, întărirea și propășirea Bisericii strămoșești, care — zice Eminescu — este mama noastră, mama neamului românesc. Ea ne-a născut, ne-a crescut și ne-a îngrijit, ne-a păstrat credința, limba, identitatea și ființa națională.

Să nu uităm că Sf. Împărat Constantin cel Mare a bîrîuit pe păgînii prin Sf. Cruce. Să credem în Sf. Cruce, să ne închinăm ei și să cerem de la Dumnezeu ajutor. Ea este armă împotriva diavolului, care se cutremură și fuge de puterea ei.

EROI AI REVOLUȚIEI SIBIENE

MITITEL IOAN

La data de 4.II.1955, se naște în satul Coveș de lângă Agnita, într-o familie de gospodari români cel de al șaptelea copil. A fost botezat cu numele de Ioan.

La naștere urșitoarele nu i-au pus, însă, în leagăn prea multe bucurii.

La numai 6 luni, tatăl său aflîndu-se la lucrul cîmpului a decedat.

Au rămas toți cei șapte copii în grija mamei lor Ana.

Copiii au ascultat-o.

Fiecare a învățat cite o meserie. S-au așezat apoi la casele lor întemeind alte familii. Unii s-au stabilit la Deva, alții la Sibiu, alții la Agnita.

Ioan, cel mai mic, după terminarea școlii generale în satul natal, urmează Școala Profesională la I.P.A. Sibiu, obținînd calificarea de lăcătuș mecanic.

Se încadrează în această meserie la Într. Balanța Sibiu.

În această perioadă o cunoaște pe tînăra muncitoare Elena, de la Într. „7 Noiembrie” venită și ea la Sibiu din satul Gusu, comuna Ludoș.

În aprilie 1981 se căsătorește. În curînd apar și copii.

Prima dată Florin, în prezent pe clasa a I-a la Școala Gen. nr. 15 și apoi Claudiu în grupa mare la Grădinița nr. 1 Sibiu.

Viața de familie decurge în mod normal, doar cu grijile pentru „cei mici”, care cereau totuși de mincare și aveau nevoie de supraveghere. Pentru a se putea rîndui mai bine în schimb cu soția sa ca să aibă mai bine grijă de copii, se transferă la Coop. Progresul Sibiu, tot ca lăcătuș mecanic.

Gîndul lui nemărturisit era de a se preocupa mai mult de supravegherea copiilor și de a le procura cele necesare.

Știm cu toții cît de ușor se procurau cele necesare traiului. Lapte nu era, carne nu era, piine pe cartelă, cozi interminabile.

În acest zbucium l-a prins luna decembrie a anului 1989.

Evenimentele de la Timișoara erau foarte bine receptate și de populația Sibiului deși nu pe cale oficială.

În ziua de 21 decembrie 1989 ca de obicei la orele 6 dimineața pleacă la serviciu luînd cu el și cartela de piine.

Ajuns aici, începe să comenteze cu colegii de lucru evenimentele din țară. Împreună pleacă apoi la o chemare lăuntrică spre Piața Unirii, în fața Casei de Cultură. De aici cu alte grupuri de muncitori se îndreaptă spre Piața Republicii. Era în jurul orei 9. În acest loc încep să sosească grupuri de muncitori de la Într. Mecanica, Balanța, iar pe alte cărări cei de la Într. Independența, Republica și altele. Încep să se strige binecunoscutele lozinci: „Ceaușescu — P.C.R., libertatea noastră unde e” și „morții de la Timișoara cheamă astăzi toată țara”. Sosec și primele forțe de represiune, încep incidentele, se aud împușcături...

Mititelu Ioan, scoate din buzunarul stîng al hainei cartela de piine, o ridică cu mina dreaptă în sus și strigă: „Oameni buni, nu trageți, sîntem frații voștri”, „în piață sînt copiii voștri”.

Nu avea de unde să știe că în clădirile din jur, îndeosebi în acoperișuri erau postați cu multe zile înainte securiști. Nu avea de unde să știe că în diferite locuri ale pieții erau îmbrăcați în civili alți securiști dotați cu o tehnică de luptă perfecționată.

Un glonte i-a străpuns pieptul deasupra inimii. S-a prăbușit în cet pe caldarîmul pieții. Colegii l-au luat pe brațe, l-au pus într-o mașină și l-au dus la spital. Certificatul de deces sună sec „Plagă provenită prin împușcare transfixiantă toracică”. Locul morții: teritoriul municipiului Sibiu.

A doua zi dimineața în 22 decembrie, soția ajutată de colegii de serviciu i-a ridicat corpul neînsuflețit de la spital, transportîndu-l cu o mașină în satul natal de lângă Agnita. Mașina abia a părăsit teritoriul orașului Sibiu că a început măcelul de la securitate.

Să nu uităm eroii Revoluției. Nici pe ei, nici pe familiile lor care au nevoie atît de ajutor moral cît și material. Ai uita înseamnă să uităm o parte din sufletul nostru, înseamnă a uita tradițiile strămoșești ale poporului nostru.

Comitetul pentru cinstirea eroilor
Prof. D. Costea

„OASTEA E CREȘTINĂ”

(Continuare din pag. 1-a)

pectau. Au fost dese cazurile cînd cadrele active ale armatei după celebrarea căsătoriei civile la Oficiile de stare civilă, sub masca unor excursioniști de ocazie plecau la mănăstirile de la Sîmbăta sau Cozia unde — în mare taină — săvîrșeau și căsătoria religioasă. Ne referim numai la cei din zona noastră.

A mai fost apoi tradiția la poporul nostru să ridice cruci la diferite răspîntii, pe întreg cuprinsul țării, în cinstea unor evenimente istorice sau la locurile de popas. Tot după legea creștină s-a obișnuit punerea unei cruci la mormîntul unui decedat, pentru a i se cinsti memoria, dar și pentru a i se confirma calitatea de creștin.

Același lucru îl confirmă și crucile puse la mormintele eroilor noștri din cele două războaie mondiale, morminte la care se fac pelerinaje la anumite zile din an, spre a se depune coroane de flori și a li se cinsti memoria lor, pentru suprema jertfă făcută în susținerea existenței și viitorului acestui neam.

Deși au fost obiecte sacre dictatura ceaușistă,

pentru a lovi și din acest punct de vedere în tăria credinței poporului nostru, a luat odioasa măsură ca sub masca de îngrijiri cimitirelor de eroi din țară, crucile să fie înlocuite cu borne din beton. Înlocuirea acestora din nou cu adevărate semne creștine, adică cu cruci este o operațiune necesară dar și costisitoare și poate în prezent nu sînt condițiuni economice și financiare pentru a se realiza acest deziderat creștinesc. Există însă posibilitatea ca în fiecare cimitir al eroilor să se înalțe la locul de onoare o cruce mare și impunătoare o troiță care să preamărească pe cei ce zac acolo sub glie și să confirme credința creștină a oștirii noastre.

Despre această credință a oștirii noastre depune mărturie poetul transilvan Andrei Mureșanu, în poezia „UN RĂSUNET”, în care, în strofa unsprezecea, se spune:

...„Preoți, cu crucea-n frunte, căci oastea e creștină”...

După cum poporul nostru este creștin, așa și oastea lui a fost, este și va fi creștină. Ca o confirmare a credinței noastre în Dumnezeu și în jertfa Fiului Său stă „Crucea de pe vîrfurile Caraiman”.

Ioan Cristea
Veteran de război

Opriti sîngele!

Frați Români de pretutindent opriti sîngele și ura
Mînd-n mînd fiți ca frații, nu mai este dictatura
Izgoniți din suflet vrajba, orice gînd de răzbunare
Calea să vă ducă pașii spre iubire și-mpăcare!

În zadar Martirii noștri au murit în val de sînge
Dacă scumpa noastră Țară nu va înceta a plînge!
Sînt destule rîni deschise prin teroare și cruzime
Vreți să le sportați durerea printr-un șir de alte crime?

Oameni buni, de orice Neam ce iubiti în suflet glia
Noi avem aceeași mamă: Patria și omenia
Veac de veac trăita-ți doară în aceeași blîndă Țară
Să lăsam metoda Junglei! Văi, ne facem de ocară!

Voi mineri ce-ați dobîndit admirație adîncă
Bravi eroi fără de frică coboriți în fund de stîncă
Țara, Neamul vă sîrută pentru-a voastră vitejie
C-ați pornit protest năvalnic în epoca de urgie!

Scumpi studenți și vrednici tineri ce-ați ajuns la un
Reputînd o biruință unică pe-n treaga lume! renume
Fără arme doar curajul v-a dezlîntuit în forță
Și-ați aprins văpăi în suflet prin a voastră sfințită Țară!

Voi tărani, cu suflet mare, ce purtați în palme lutul
Voi ce-ați fost lăși de soartă și cu foamea și cu cnutul
Azi s-a împlinit de-a pururi ruga voastră, plînsul, dorul
Să vă înfrățiți din nou cu livada și ogorul!

Pe maidane însoțite tinerii vor bate oina
Și din buciom și tîlîncă iar va răsună și doina
Cucul va cînta cu fală în dumbrava moșilor
Și veți fi stăpîni în toate, azi și-n vecii vecilor!

În genunchi să stăm cu toții la Altare și afară
Să ne prosternăm spre Domnul și spre Sfînta sa Fecioară
Rugi fierbinți, cu multe lacrimi și recunoștință vie
Că ne-a scos din iadul morții și din crînta tiranie!

Pr. T. Bodnar

ASOCIAȚIA „CHRISTIANA”

La inițiativa unui grup de medici și preoți ortodocși și evanghelici din Sibiu, s-a constituit un Comitet de inițiativă pentru înființarea Asociației filantropice medical-creștine „CHRISTIANA”, în Sibiu.

S-a ținut o ședință în ziua de miercuri 18 aprilie, a.c., ora 16, la Centrul Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. Cu acest prilej s-a citit PLATFORMA-Program și STATUTELE acestei asociații, primite de la BUCUREȘTI, unde s-a constituit și organizat Asociația „CHRISTIANA”, cu sediul în str. Sapienței nr. 5, telefon 42 20 05.

După unele dezbateri și propuneri, s-a constituit un CONSILIU provizoriu, al cărui președinte este P.S. Episcop-vicar Dr. Serafim Făgărășanu.

Comunicăm PLATFORMA-program a acestei asociații, care — cuprinzînd categorii sociale și profesionale largi, avînd scop filantropic, ajutorarea oamenilor bolnavi, azilelor, spitalelor și orfelinelor — își propune:

1. Să fie apolitică. Asociația nu se implică politic și nu este instrumentul de lucru al nici unui partid. Ea nu împiedică dreptul cetățenesc la vot al fiecărui membru, nici apartenența politică. Președinții consiliilor însă, nu pot face parte din partide politice. Să contribuie la reechilibrarea societății românești pe baza moralității creștine universale.

2. Să adune și să administreze fonduri materiale pentru bolnavi, azile, orfelinate.

3. Să acorde asistență medicală, spirituală și socială gratuită celor în suferință, indiferent de naționalitate, rasă, religie, cetățenie.

4. Să construiască așezăminte medical-creștine formate din spital, policlinică și biserică cu altare ortodoxe, catolice și protestante unde medicii și preoții să slujească împreună pentru vindecarea bolnavilor.

5. Să ajute și să construiască azile de bătrîni și orfelinate.

6. Să susțină și să editeze publicații medical-creștine, să inițieze și să organizeze contacte interconfesionale, schimburi de experiență, burse în domeniul terapiei prin credință.

7. Apelul se adresează tuturor celor care gîndesc ființa umană ca fiind chipul și asemănarea lui Dumnezeu, și care luptă pentru vindecarea sufletului și a trupului.

Menționăm, în continuare, că în zilele de 21—22 aprilie a.c., s-a ținut la Mănăstirea Cernica o consfătuire organizată de Asociația CHRISTIANA din București, cu tema: „Vindecarea miraculoasă în Tradiția ortodoxă”. S-au susținut câteva referate cuprinzînd aspecte teologice și medical-stintifice, ale acestei importante teme. S-au făcut completări prin discuții deschise, în care s-au subliniat necesitatea și însemnătatea colaborării între medic și preot, între mijloacele oferite de credință și rugăciune și cele ale unei științe medicale, întemelațe pe valorile morale creștine universale, în vederea păstrării și refacerii sănătății sufletești și trupești. În concluzie, s-au stabilit câteva criterii ale recunoașterii vindecării miraculoase, în perspectiva Tradiției și experienței ortodoxe și a unor exigențe riguroase ale științei medicale. Între acestea amintim: vindecarea miraculoasă este spontană, prin intervenția puterii dumnezeiești, această vindecare are urmări pozitive prin o transformare moral-religioasă a credinciosului; aceasta privește un echilibru și optimizarea psiho-fizică, manifestate prin virtuțile creștine ale încrederii depline în ajutorul divin și ale credinței vii, statornice și lucrătoare în faptele iubirii de Dumnezeu și de semenii, în atmosfera unei smerenii adevărate și căințe sincere a limitelor și neputințelor omenești. O asemenea vindecare miraculoasă se face în condițiile și urmările unei eliberări moral-creștine, de biruință prin harul Sf. Duh asupra tuturor pornirilor care ating demnitatea ființei umane, a drepturilor și îndatoririlor ei universal-recunoscute.

Comunicăm că proxima ședință de constituire a Asociației filialei din Sibiu, se va ține în ziua de miercuri 9 mai, a.c. ora 16, la Centrul Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, str. 1 Mai nr. 35.

Informații se dau la Secretariatul Arhiepiscopiei ort. rom. din Sibiu, str. 1 Mai, nr. 24, telefon 1 28 67.

Pr. Filaret Costea

Sf. Sinod a optat pentru unitate

(Continuare din pag. 1-a)

au fost și unele sesizări, foarte puține însă, prin care se considera inoportună revenirea Prea Fericirii Sale. O astfel de opinie, de pildă, au exprimat-o majoritatea studenților de la Institutul Teologic Universitar din București și o parte dintre profesorii aceluiași institut.

În condițiile date, Sfîntul Sinod, după o intensă dezbateră, a considerat că este mai înțelept și mai folositor pentru Biserica să se evite o eventuală polarizare sau dezbinare a clericilor și credincioșilor în jurul a doi patriarhi: unul retras, dar sănătos și cerut de multă lume ca să revină; și altul ales de către o altă grupare a Bisericii, și probabil care ar fi putut întîmpina greutăți de recunoaștere a canonicității sale, atît în țară cît și peste hotare. Astfel, Sfîntul Sinod a optat pentru unitate și canonicitate. Rechemînd pe Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist, Sfîntul Sinod nu a rechemat un patriarh depus din treaptă, ci un patriarh căruia nu i-a acceptat de fapt în mod canonic retragerea.

Toți membrii Sfîntului Sinod, inclusiv cei mai fervenți susținători ai procesului de înnoire din viața Bisericii în contextul social și misionar nou din țara noastră, au ajuns la un consens, deoarece au înțeles că înnoirea trebuie să se facă în unitate, căci Biserica nu se guvernează prin partide de opoziție care se succed la putere, ci prin efortul anevoios și necesar al înțelegerii că binele comun al Bisericii trebuie căutat în comun și că unitatea sau frățietatea cea mai profundă în Biserica nu este doar de ordin administrativ, ci de ordin spiritual. De aceea, un mare duhovnic ca Părintele Cleopa Ilie de la Mănăstirea Sihăstria a cerut mai multor mănăstiri să facă rugăciuni speciale pentru revenirea Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist.

În condițiile de față, ascultarea reciprocă dintre ierarhi, preoți și credincioși, dialogul constructiv și exercițiul coresponsabilității la toate nivelele în Biserica sînt preferabile judecăților pripite și acuzațiilor reciproce.

În acest sens, poate că noi toți, cu multă smerenie, avem multe de învățat. Să ne ajute Dumnezeu să o putem face nu unii împotriva altora, ci unii împreună cu alții.

Acest lucru este cu atît mai necesar acum cînd conducerea Bisericii trebuie să fie ajutată în efortul de a răspunde nevoilor spirituale urgente ale unei societăți de răscruce de drum, timp în care Biserica este chemată să reafirme cu tărie atît darul sacru al libertății și al unității, precum și valoarea veșnică și unică a fiecărei persoane umane, valoare pe care pretinsul umanism ateu marxist a batjocorit-o în toți anii de dictatură. Sîntem convinși și realitatea înconjurătoare o arată din ce în ce mai mult că fără înnoirea vieții Bisericii și a credinței în Patria noastră, libertatea civică nu are un fundament spiritual solid și trainic.

† DANIEL CIOBOTEA LUGOJANUL
Episcop-vicar Timișoara

CHEMARE—APEL

Dacă azi vom face o scurtă privire a situației demografice a municipiului Zalău din ultimii 60 de ani, vom constata că acest oraș a cunoscut o creștere deosebit de mare. Poate că vă veți întreba „de ce din ultimii 60 de ani?” Pentru că în ultimii aproape 60 de ani în orașul Zalău nu s-a construit nici un lăcaș de cult al credinței strămoșești-românești, cu toate că numărul populației de naționalitate română a crescut în acești 60 de ani de peste 22 de ori.

Cele două biserici românești construite în anii 1928—1933, corespundeau populației din acea perioadă și chiar până în anii 60 din acest secol XX. Statistic populația orașului Zalău era în anul 1930 de 8.340 de locuitori. La recensământul din iulie 1989, populația orașului Zalău era de 65.190 locuitori din care aproximativ 47.000 de naționalitate română, respectiv 72%.

De mai mulți ani, cele două biserici ortodoxe au devenit neîncăpătoare, cei mai mulți credincioși stau afară în jurul bisericii, pe lângă faptul că mulți nici nu mai vin (în aceste condiții) la biserică, neputând asculta Sfânta Liturghie.

Revoluția din 22 decembrie 1989 a creat și condițiile de libertate deplină a credinței strămoșești inclusiv posibilitatea aprobării de a se construi noi lăcașuri de rugăciune. La îndemnul părintelui protopop al Zalăului, Ioan Pop, și sub directă coordonare a preotului Ioan Ghiure, paroh al parohiei ortodoxe române Zalău III, la 28 ianuarie a.c. s-a constituit „comitetul de construcție a noii catedrale în orașul Zalău”.

Această mare catedrală, dorim să o închinăm ca lăcaș de rugăciune și pomenire în memoria „erolilor căzuți în revoluție”, cu hramul „Sfânta Vineri”, având ca temelie ziua de vineri, care a fost o zi a victoriei și libertății.

Din studiile geo-topografice făcute de specialiști, cu acordul organelor județene și municipale, s-a stabilit și locul unde se va construi această mare catedrală, anume în cartierul Simion Bărnuțiu pe platoul din deal, lângă grădinița de copii și căminul de nefamiliști „Armătura”, având o largă deschidere spre bulevard și Sala Sporturilor. Pe lângă cartierul Simion Bărnuțiu, biserica va fi și în apropierea cartierelor Dumbraiva I și II, Dumbraiva Nord, Vișniilor, Astralși și chiar a celor din Porolissum, precum și aproape de spitalul județean cu policlinică accesibilă pentru rugăciune celor ce merg sau vin la spital. Catedrala va avea o capacitate de cca 4000 de locuri în sala mare și 400 locuri în sala mică.

Intrucât la cele două biserici românești s-au făcut în ultimii ani, lucrări capitale și pictură în curs de executare și în prezent, de o valoare mare și prin contribuția credincioșilor, parohiile noastre nu dispun și de fonduri pentru începerea noii construcții.

Facem un călduros apel-chemare către toți oamenii de bine din municipiul Zalău, județul Sălaj și din țară, la cler și dreptcredinciosul popor, indiferent de concepție, ne adresăm cu stimă și încredere intelectualității: ingineri și tehnicieni, profesori, educatori, medici și alt personal sanitar, economiști și juriști, ofițeri și subofițeri, apa-

„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul“

Duminică, 6 mai 1990 a avut loc, după 46 de ani, memorabila întâlnire a neamului la Prut, unde au luat parte și s-au îmbrățișat, cu flori în mâini, dragoste în suflète și lacrimi în priviri, frați de același singe, aceeași limbă și aceeași credință.

A fost cu adevărat această Duminică „Ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într-însa“.

ratul funcțional, sindicatele și conducători din întreprinderi și instituții, muncitorilor cu rugămintea de a sprijini această acțiune, atât de necesară hranei suflètești și care va rămâne o amintire peste veacuri urmașilor noștri, care cu încredere la rindul lor ne vor pomeni în rugăciunile lor din acest sfânt lăcaș al Domnului.

În scopul constituirii fondului de construcții, membrii comitetului de construcție a noii catedrale, având asupra lor legitimații și chitanțier oficial, se deplasează la domiciliul locuitorilor din oraș pentru a face înregistrări de ajutorare cu sume pe care fiecare cred că va putea contribui în acest an precum și în următorii 2—3 ani și vor încasa primele avansuri oferite.

Cei care sînt din alte localități și doresc să contribuie la această sfântă construcție, pot depune suma la orice unitate CEC din țară în contul nr. 45.11.08.23, Sucursala Județeană CEC Sălaj-Zalău, titular Parohia ortodoxă română Zalău III, cu mențiunea „pentru construcția noii catedrale din Zalău”.

Familiiile care au pierdut aparținători în revoluție și doresc ca numele acestora să fie menționate în pisană catedralei, ce va fi pusă în temelie celor două altare, sînt rugați să ne comunice numele acestor eroi care vor fi pomeniți, după datină, în vinerile de parastas sau la simbetele de pomenire ale morților din postul mare, care se vor face fără nici o plată. Trimiterile se pot face pe adresa: Parohia ortodoxă română Zalău III, municipiul Zalău, strada Florilor nr. 4, cod 4700, județul Sălaj.

Sperăm că vom fi sprijiniți în această sfântă și nobilă misiune. Bunul Dumnezeu să primească și să vă răsplătească jertfa și să vă dăruiască sănătate și întru toate bună sporire.

Găidoc Nicolae

Secretar al comitetului de construcție

SFİNTELE PAȘTI ÎN DETENȚIE

Pentru imensul număr de năpăstuiți cum am fost cei aruncați în gulagurile comuniste de-a lungul anilor regimului totalitar, pe lângă credința în Dumnezeu care mai mult decât orice ne-a dat putere de rezistență, marile praznice creștinești ca Paștile și Crăciunul au constituit momente providențiale de întărire și înălțare sufletească. Mai ales Paștile, precedate de amintirea sfințelor pătimi ale Domnului, ne însușeau forțe noi de rezistență și speranță. Fiecare vedea în crucificarea Domnului propriile sale pătimi și încercări, iar în învierea ultimă speranță de supraviețuire și salvare. Dar tocmai în aceste momente vigilența torționarilor era mai ascuțită, credința în Dumnezeu și datinile creștine fiind considerate unul din principalele obstacole în calea formării „omului nou”.

La Paștile anului 1949 mă aflam încarcerat la închisoarea de la Oțelele Mari. Erau acolo aproape o mie de deținuți politici, necondamnați, repartizați în 12 camere mari, 6 la parter, 6 la etaj, câte 70—80 în fiecare cameră, pe prierici suprapuse. Pînă la 24 ianuarie 1950 am fost repartizat în camera 12. Masa mi se servea afară, pe un coridor larg, unde ne înconeam cite doi cu gamelele în mînă, înaintind încet spre hîrdăul cu mîncare aburindă (nu mai arăt cum era mîncarea). Șeful secției noastre era un gardian înalt și voinic pe nume Lupu, care nu pot spune că a fost un om rău. Își făcea datoria cu oarecare omenie. Spre cîntarea oltenilor, pot declara că gardienii de aici, chiar primii gardieni, spre deosebire de cei de la alte închisori, au fost oameni aproape cumsecade.

După ce ni s-a servit masa, înainte de a reveni în cameră, ca la un semn nevăzută am început tot, ca un singur om, să cîntăm din străfundurile sufletului „Hristos a înviat”. În fața acestei situații, gardianul a rămas înlemnit. Au fost cîteva secunde de cumpănă pentru el. Să ne oprească, să-i da seama că e imposibil. Să rămîna pe loc, însemna că face o nepermisă concesie, pentru care putea să suporte consecințe disciplinare. Soluția la care s-a oprit în acele secunde hotărîtoare a fost s-o ia la fugă, să se ducă departe de noi. Cîntecul sfînt, înțonat de trei ori, izbucnise ca un vulcan din inimile noastre. A fost un moment sublim, de neuitat, ca o descătușare supremă.

La Paștile următor din 1950 mă aflam în camera 2, unde fuseserăm izolați, sub strictă supraveghere, vreo 50 de deținuți, considerați mai „periculoși” sau, poate, „virțuri”. După rugăciunile făcute de preoți, rugăciuni discrete și oarecum tolerate, am fost invitat de colegii de cameră să vorbesc eu, în calitate de teolog, despre semnificația învierii. Menționez că în această cameră se aflau oameni ca Petre Țuțea, „țărănul imperial”, cum l-a caracterizat atît de inspirat dl. Andrei Plesu, dar și fiul zoz de înaltă clasă, Mihai Popovici, unul din frunții partidului național-țărănesc, om foarte cult și umblat, Mihail Manollescu, fost ministru de externe, Petre Pandrea, avocat cu renume și eseist original, Cumnatul lui Lucrețiu Pătrășcanu, neuitat meu prieten George Grama, originar din Șerbin jud. Mureș, tînr de o cultură impresionantă, care studiase la Blaj și apoi la Roma, cu studii și activitate culturală în capitala Italiei timp de vreo 11 ani. Acest om, care era o mare promisiune pentru cultura română, a fost răpus în torturi de „reeducatori” la de la Pitești după plecarea mea la Cahul. În afară de cei de mai sus erau încă destul,

fiecare reprezentînd o valoare umană în felul său. Totuși poate că ar mai trebui citat distinsul profesor Ilie Ioan de la Craiova, specialist în limbile română și franceză, o adevărată enciclopedie vie nu numai în domeniul său.

Revenind la felul în care am prăznuit Paștile aici, menționez că am rostit cuvîntul despre înviere de pe prierici de sus, de lîngă fereastră, avîndu-l alături pe Mihai Popovici care, din cauza surzeniei, apleca urechea cu mîna ca să mă poată auzi mai bine. Vorbind despre Patimile și Învierea Domnului, am făcut legătura cu destinul nostru, cu suferințele și speranța învierii noastre, rostind adevărurile exprimate cu toată ardoarea de care era capabil sufletul meu în acele clipe. Am încheiat cuvîntul meu cu ultima strofă, atît de potrivită cu situația noastră de atunci, din poezia „Hristos a înviat” de Al. Vlahuță:

Voi toți ce-ați plîns în întuneric
Și nimeni nu v-a mîngîiat
Din lînga voastră-ngenunchere
Sculați: Hristos a înviat!

Am trăit atunci cu toții momente de mare emoție colectivă. Eu însumi simțeam că plutesc în alte sfere, că m-am desprins de tot ce e pămîntesc sau material.

Această cameră, camera 2 de la Oțelele Mari — despre care se va mai vorbi — a fost tot timpul de circa un an, cît a ținut izolarea, o adevărată universitate, în care se dezbăteau, cu discreția necesară, fel de fel de probleme, bineînțeles „nepolitice”, în care mai ales „nenea Petrică”, adică Petre Țuțea domina cu autoritatea atît prin originalitatea și profunzimea ideilor, cît și prin trumusețea și plasticitatea exprimării. La un moment dat George Grama, care îl asculta cu nesat, a exclamat: „Ascultîndu-l pe Țuțea, îmi dau seama cît de frumoasă e limba română!” Cite nu s-ar putea povesti despre eferescența intelectuală din această cameră și despre rolul ei profund reconfortant pentru noi!

Paștile din anii următori 1951—1953 i-am petrecut la Canal și anume la așa numita „colonie” de la Capu Midia, cea mai cumpănită din toate, de sub comanda sinistrului Borcea Liviu. Au fost Paști de neînchipuită opresiune. N-au mai fost posibile nici rugăciuni și nici slujbă în grup. Doar în soaptă, de la om la om, sau prin semne dacă ne mai puteam transmite o urare sau un gînd de încurajare. Munca era așa de grea, foamea atît de crîncenă și opresiunea atît de diabolică, încît speranța supraviețuirii se stîngea încet în suflètele multora. Aș mai adăuga că începînd cu 1 ian. 1952 timp de șase luni n-am avut absolut nici o zi liberă. Se adoptase „metoda” infernală ca a celorla care nu-și puteau face norma să li se taie masa principală și să fie reținuți la lucru și în schimb următor. Dealtfel în această perioadă mureau oamenii ca mustele.

Dar Dumnezeu a rînduit altfel. În martie 1953 a decedat marele „eliberator al popoarelor”. Ca urmare, s-au sistat și lucrările la Canal puse la cale sub inspirația lui. O parte din deținuți au fost eliberați, alții trimiși la alte „cîntiere” din țară, iar o parte au rămas pe loc la unele „colonii” nelichidate încă. Fac mențiunea că personal am avut onoarea să fac parte din grupul de circa 30 de înși, considerați mai valizi, grup reținut să lichideze „colonia” de la Capu Midia (Aici gardienii nu ne mai țineau „banditi”, ci ne chemau cu apelativul „măi”, ceea ce era o mare noutate și chiar o onoare). De aici am fost repartizat la „colonia” cu perspective de lichidare de la Peninsula,

de unde în vara lui 1954 am fost transferat la închisoarea de la Pitești.

Asadar Sfintele Paști din 1954 le-am petrecut la Peninsula. Printre altele, aici am declarat greva foamei ceea ce a n- se clarifica „situația juridică”: sau să fim eliberați, neavînd pînă atunci nici o condamnare, sau să fim condamnați dacă n- se găsește vreo vină (greva a grăbit clarificarea situației noastre în urma deplasării de la București a unei delegații de înalți ofițeri din Securitate). Aici am petrecut un Paște unic în felul său. Dar cum l-am petrecut?

Eram ținuti sub strictă supraveghere. Trăiam într-o atmosferă de așteptare și tensiune. Nu cu mult în urmă, din cite îmi amintesc, avusesem loc la București condamnarea la moarte și execuția lui Lucrețiu Pătrășcanu. De lucrat nu prea mai lucram. Mai mult aflare în treabă. Doar unele corvezi în cadrul „coloniei”. Dar de Paști doream cu ardoare să sărbătorim cum se cuvine marile praznice ale creștinătății. Gardienii însă erau cu ochii pe noi, pînă dînd pe la ferestre și pe unde se putea. Voiam să prăznim marea sărbătoare nestîngerii. Ne-am sfătuit cu preoții, între care admirabilul tînr preot Nicolae Popescu din păștile Vileii, și am găsit soluția. Așezăți pe prierici, întîși, fiecare la locul lui, într-o atmosferă de liniste și adîncă reculegere, de fapt ne prefăcăm că dormim. S-a făcut din memorie, fragmentar, slujba de Paști cît s-a putut mai piano, aproape în murmur, atît din partea preoților cît și a celorlalți care dădeam răspunsurile în cor. Gardienii se mișcau pe la ferestre, erau intrigati că nu observă nici o mișcare în baracă, vedeau că se petrece ceva... suspect, dar n-au intrat înăuntru și nu ne-au deranjat. A fost, poate, cea mai înălțătoare slujbă de Paști la care am participat vreodată. Eram cu toții coplesiti de sublimul monumentului. Trăirea în duh a Sfintei Învieri a fost covîrsitoare. Giovanni Papini, în răscolitoarea sa carte „Viața lui Iisus”, comentînd cuvintele Domnului din seara cu femeia păcătoasă —

„Cine se simte fără de păcat să ia cel dintîi piatra și să arunce în ea” — mi se pare că încheie cu uimire (citez din memorie): *Numai atîta dacă ar fi spus Iisus și face să mori pentru El*. Referindu-mă la Sfintele Paști de la Peninsula și la înalțul gard de trăire spirituală pînă la lacrimi din acea împrejurare, puteam spune atunci și pot spune și acum că pentru asemenea clipe unice merită să mori pentru Hristos.

După aceea a urmat închisoarea de la Pitești, unde aproape un an și jumătate am fost ținut la celulă, în condițiile arătate în articolul „Setea de libertate” publicat în numărul de Paști al „Telegrafului”. Fîind cu desăvîrșire fără nici o legătură cu familia sau cu lumea din afară, cred că aici n-am știut nici măcar cînd a căzut Paștile, această mare sărbătoare variînd ca dată, cum se știe, de la an la an. Dar Domnul Iisus Hristos, cel ce a pătimit și a înviat din morți pentru lume și pentru fiecare din noi, a fost cu mine și cu toți cei năpăstuiți care și-au păstrat credința în El.

Iată că anul acesta, în anul min-turii 1990, am avut tot neamul românesc imens și nesferat bucurie de a prăznui din nou Sfintele Paști în libertate, cînd odată cu reînvierea și înflorirea naturii a îmbobocit și înflorit ca niciodată sfînta noastră credință strămoșească. Ce ar trebui să facem și cum ar trebui să fim, ca să merităm o asemenea binefacere și fericire?

Ioan Apostol
Dragoslave

Opinii

MITROPOLITUL ANDREI ȘAGUNA

— Editarea operelor complete o necesitate culturală —

În istoria Bisericii Ortodoxe Române, mitropolitul Andrei Șaguna ocupă un loc aparte, pe de o parte, datorită talentului organizatoric, iar pe de altă parte operei valoroase pe cît de vastă pe atît de complexă, elaborată în mai puțin de un sfert de secol, la baza căreia a stat o muncă uriașă, plină de renunțări și sacrificii, începută în perioada formării intelectuale și continuată cu aceeași tenacitate în răstimpul păstoririi sale, așa încît se spunea, pe bună dreptate, despre arhiereu „că are o minte cît o jumătate de țară”.

Integral sau parțial unele dintre scrierile sale au fost înserate în cîteva lucrări, iar din numărul lor zăbovim asupra cîtorva exemple: Nicolae Popea, *Memorialul arhiepiscopului și mitropolitului Andrei baron de Șaguna sau luptele naționale-politice ale românilor 1846—1873*; T. V. Păcățean, *Cartea de aur...* (vol. I—V); I. Lupaș, *Mitropolitul Andrei baron de Șaguna*; Gh. Tulbure, *Mitropolitul Șaguna și multe altele*.

În 1923 Ilarion Pușcariu publică integral un manuscris intitulat *Memoriile arhiepiscopului și mitropolitului Andrei Șaguna în anii 1846—1871*, în filele cărora se reflectă activitatea arhierului, așa după cum reiese din introducere. „Fericitul Mitropolit Andrei Șaguna pînă a fost în viață a făcut notițe scurte despre întîmplările sale din viață, un fel de memorial compus în mod cronologic, an de an, începînd cu anul venirii sale în Ardeal 1846, pînă la 1871”. În fond Andrei Șaguna prin intermediul memoriilor se adresa posterității, pentru a explica atitudinile și opțiunile sale în anumite momente cruciale, hotărîri confirmate de istorie.

În decursul timpului o parte dintre scrierile sale de mai mică întindere au fost retipărite cu diferite prilejuri, însă nu identic se procedează cu lucrările de anvergură cum ar fi: *Istoria Bisericii ortodoxe răsăritene universale de la întemeierea Ei pînă în zilele noastre* (două volume); *Teologia pastorală*; *Manual de Teologie Morală creștinească*; *Elementele dreptului canonic*; *Tilcătura evangheliilor* și altele. Aceste lucrări de sinteză demonstrează gradul înalt al erudiției ierarhului, iar interpretarea și stilul ne dezvăluie un intelectual de excepție. Să nu uităm că la mijlocul secolului al XIX-lea cultura românească modernă se pregătea pentru efectuarea saltului calitativ, iar Andrei Șaguna se înscrie între făptuitorii lui.

Arhierul conștient de valoarea operei sale (științifice și organizatorice), afirma în 1864 la sinodul diecezan următoarele: „Eu sînt astăzi plugurar, care cu mare grijă a arat holda sa, a sămănat-o cu grăunțul cel mai fructifer, a avut toată iarna, primăvara și vara grijă de holda sa și, ieșind la seceră, a secerat seceriș bogat”.

În momentul de față, din motive subiective și obiective, opera mitropolitului Andrei Șaguna se află în continuare răsîndită în ziare, reviste, broșuri, volume, arhive și nu se găsește adunată într-un corpus. După atîția ani de la apariție scrierile se mai înfîlcesc în număr mic și îndeosebi există în marile biblioteci. De aici provine dezinformarea cercurilor largi de cititori și în special a celor de dincolo de Carpați.

În vederea înlăturării unei astfel de lacune culturale propunem retipărirea exhaustivă a scrierilor mitropolitului Andrei Șaguna într-un număr nelimitat de volume, iar în funcție de interes să se difuzeze în mai multe tiraje. Numeroase scrisori, memorii, petiții au fost redactate în limbile germană, maghiară și sîrbă, texte ce-ar trebui traduse, pentru a fi accesibile publicului larg și nu numai specialiștilor. La traduceri ar putea colabora intelectuali români domiciliați în Ungaria și Iugoslavia, cunoscători ai operei arhierului Andrei, conlucrarea ce s-ar încadra pe linia solidarității românești din toate timpurile.

Activitatea mitropolitului s-a desfășurat pe mai multe planuri (bisericesc, politic, cultural, învățămînt, ziaristică), în fiecare domeniu existînd un vast material. Un capitol separat l-ar constitui discursurile și cuvîntările. Cum se va proceda încă nu știm. De exemplu vor fi adunate toate într-un singur volum conform compartimentării mai sus menționate sau vor fi separate pe domenii. În aceeași situație se află și circulare prin conținutul lor variat. O altă latură importantă este înfățișarea arhierului ca ziarist. În „Telegraful Român” pe lângă articolele semnate sînt și multe fără semnătură care îi aparțin cu siguranță după stil și conținut.

Mitropolitul Andrei Șaguna a jucat un rol decisiv în înființarea Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, iar cu ocazia încheierii adunării de constituire din toamna anului 1861 declara următoarele: „Ne-am adunat în caritate, ne despărțim în caritate. Dea Dumnezeu ca pînă la capătul veacului să fie tot așa. Să ne mai întîlnim la masa mamei noastre comune, să ne îndulcim de limba, naționalitatea și de toate cite sînt ale românului. Luați seama în ce momente și în care epocă viețuim. Popoarele mai-nainte au putut trăi fără literatură, iar astăzi așa ceva este curat peste puțină... să nu uităm însă, că puterea minții și a genului, științele și artele... dau popoarelor tăria și le asigură viitorul”. Contribuția președintelui în primii ani este foarte importantă, concretizată în numeroase pagini cu conținut documentar.

În articolul de față nu ne-am propus să nu intrăm în detalii, ci am urmărit să lansăm ideea tipării operelor complete, pentru a prezenta într-un tot unitar multilaterale sale creații spirituale. Această idee ne-a venit în urma propunerii ca Universitatea din Sibiu să se numească Andrei Șaguna. Pe marginea denumirii au fost unele comentarii și nedumeriri, însă ele proveneau nu din rea-credință, ci mai mult din lipsa de informare. Să nu uităm și calomnierea sistematică a mitropolitului din ultimele decenii. Andrei Șaguna n-are nevoie de apărători, întrucît cel mai bine îl apăra opera sa plină de umanism și cald patriotism, la care se adaugă faptele sale nobile ce nu contravin naționalităților.

Tipărirea operelor complete ar fi un omagiu postum adus nemuritorului arhieru, Andrei Șaguna, care și-a încordat toate puterile pentru propășirea românilor transilvăneni și apărarea cauzei lor naționale.

Mihai Sofronie

Elegia a 9-a

Am îndrăgît pămîntul veșniciei
M-abat în fiecare zi la el,
Că o să-i fiu tovarăș numai gîlei
Și timpului, asemenea, fidel.

Am îndrăgît cîntările și psalmii
Ce însoțesc desprinderea de lut.
O să m-aștepte și pe mine calmii
În admîrire, — bunii din trecut.

Am îndrăgît neconținută pace,
Cu flori în simetria lor,
Din care o mireasmă se desface,
Umplînd văzduhul încă mai cu spor.

Am îndrăgît un drum care se-nfundă
Pe totdeauna — aceluiași sfîrșit
Și liniștea, deapănarea, profundă
Din acre fiecare am venit!

Octav Sargețiu

PRAZNIC LA CATEDRALA DIN SF. GHEORGHE, JUD. COVASNA

S-au împlinit în această primăvară 7 ani de la sfârșitul monumentalei catedrale cu hramul Sf. Gheorghe din municipiul Sf. Gheorghe, jud. Covasna.

Cu acest prilej, luni, 23 aprilie a.c. Sf. Marele Mucenic Gheorghe, hramul catedralei și patronul municipiului menționat, a fost sărbătorit într-un cadru deosebit, Sf. Liturghie fiind săvârșită de P.S. Episcop-vicar Serafim Făgărășanul, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, cu participarea unui mare număr de credincioși, nu numai din municipiul Sf. Gheorghe ci și din alte parohii din prot. Sf. Gheorghe.

Au fost de față dl. pastor reformat Ince Sandor, dl. pastor unitarian Török Aron și d-na pastor evangh. S. P. Fejér Katalin.

A participat de asemenea dl. ministru Adrian Moțiu.

La priceasnă a predicat P.C. cons. Gh. Papuc, iar la sfârșitul Sf. Liturghii au vorbit: C. pr. I. Cucu, paroh la catedrală, P.C. pr. Gh. Olteanu, paroh la Covasna, d-na Fejér Katalin, în numele reprezentanților de culte, și dl. av. Calinic Savin, membru în consiliul parohial, cu toții subliniind importanța praznicului pentru românii ortodocși din Sf. Gheorghe și împrejurimi, ca și necesitatea conviețuirii armonioase în această vatră străbună românească.

Cuvînt de învățătură a rostit în continuare P.S. Episcop-vicar Serafim Făgărășanul, care, avînd în vedere situația cu totul nepotrivită creată în prot. Sf. Gheorghe din jud. Covasna de către grupuri șovine ale minorității secuiești la adresa românilor, ceea ce a determinat pe unii preoți și foarte multe cadre didactice să părăsească zona, a exprimat, între altele, ideea că răul de orice

fel poate fi învins, că cu cît ne deschidem spre Dumnezeu cu atît ne apropiem și unii de alții, ceea ce este atît de necesar și în aceste momente și mai ales în această zonă, că se cuvine să trăim ca oameni cu adevărat renăscuți prin moartea și învierea Domnului nostru Iisus Hristos.

A vorbit apoi dl. ministru Adrian Moțiu, care a făcut apel la calm, arătînd că autoritățile sînt preocupate și depun eforturi pentru binele tuturor fiilor țării, fără nici o deosebire.

Tuturor a mulțumit P.C. prot. A. Suciu.

La agapa care a urmat, au toastat: dl. prot. reformat Ince Sandor, dl. Gh. Șuiu, tatăl inginerului Gh. Șuiu, căzut eroic în zilele Revoluției din decembrie 1989, dl. pastor reformat Dezső Andrei și dl. pastor Török Aron.

De la cititorii noștri

Mult onorată Redacție!

Am urmărit cu înfrigurare și strîngere de inimă desfășurarea evenimentelor din decembrie trecut, petrecute în România cu ocazia revoluției populului român împotriva regimului dictatorial și m-am rugat Domnului pentru biruința fraților noștri, — iar pentru cei căzuți jertfă libertății ca niște eroi bravi ai neamului, m-am rugat ca Domnul să-l odihnească în lăcașurile Sale împreună cu toți cei drepți ai Săi.

Sînt mîndru ca poporul român s-a ridicat împotriva tiraniei clanului ceaușist și l-a depus. Slavă Domnului că dreptatea a biruit și țara a devenit liberă după cum și presa s-a eliberat. Aceasta am observat-o atunci cînd am primit „Telegraful Român” (ultimele numere ale anului trecut și primele din anul acesta) pe care le-am citit și le recitesc cu emoție și lacrimi. Aici noi sîntem doritori, atît de scrisul cu caracter latin, cît și mai mult de cel cu caracter adînc duhovnicesc-creștin. Avem nevoie de hrană duhovnicească pentru ca să creștem și să ne dezvoltăm în valoroasele învățături ale Sf. noastre Biserici.

Această hrană o aflăm și în Telegraful pe care Sfinții Voastre îl redactați și ni-l trimiteți și pentru care vă aducem cele mai sincere mulțumiri și recunoștință. Bunul Dumnezeu vă va răsplăti pentru acest mare bine săvîrșit „fraților celor neîsemnați” de aici. Avînd în vedere că se apropie marea sărbătoare a Învierii Domnului — Paștele, țin să vă

transmit de aici multe urări de sănătate, bucurie și fericire, dorindu-vă să-l petreceți nestîngerii în pace și libertate. Primiți tradiționalul nostru salut creștinesc „Hristos a înviat!” Vă cerem suze și lertare pentru deranjare și vă mulțumesc pentru Telegraful... atît de dulce și sățios. Cu cea mai adîncă stimă, respect și dragoste frățească în Hristos cel înviat, cel mai neîsemnat dintre servii Sf. Voastre și împreună coslujitor la Altarul Domnului.

Protoiereul Adrian Acostakioaei
Cernăuți

Către cititorii noștri

Prea Cucernice Părinte Protoiereu Adrian

Frățeasca Dumneavoastră urare de Sfințele Paști, ca și alesele și adînc simțitele gânduri pe care ni le-ați adresat, ne-au adus în inimi nespuse bucurie.

A dat Bunul Dumnezeu ca după aproape o jumătate de secol, poporul nostru cel mult încercat să apuce să vadă din nou răsădind pe cerul patriei soarele libertății.

În inimile noastre au odrăslit mugurii speranței în zile mai fericite, zile de prosperitate și pace.

Vă rugăm să ne pomeniți în rugăciunile Prea Cucerniciei Voastre. Cu frățească îmbrățișare în Hristos Domnul.

Redacția „Telegrafului Român”

Athanasie Bucur

Suna în deal de Liturghie

Bunică, îmi aduc aminte,
Cînd rădăleasc al vetrei scrum,
De-o primăvară nestrîcată
De-un scurt popas pe-al vieții drum.

Suna în deal de Liturghie
Cîntarea clopotelor sfînte;
Treaceu spre hram în haine albe
Bătrîn și junci cu pas cumînt.

Din strat de flori în grădiniță
Rupeam și izmă și mușcată
Și la biserică de mînd
Plecăm cu inima-mpăcată.

Cînd ajungeam la casa sfîntă,
Intram sfîos într-o minune
De cîntece și de lumină.
De frunzi plecate-n rugăciune.

Tu te opreai pe la icoane
Și cruci făcînd le sărutai;
Să le sărut și eu, cu grijă
De subșori tu mă săltați.

Și flori culese din grădina
Lăsași pios la o icoană;
Apoi șoptind rosteai molitve
În vechia ta umilă stradă.

Un moș cu barba ca argintul
Șlujea-n odăjdii de-mpărat,
Prin fum subțire de tămîie
Și de lumini înconjurat.

Din cadrul zidurilor, sfîinți
Priveau în lume molostiv;
Alunecau raze domoale
Pe chipul lor cel uscățiv.

Înfiorat priveam în juru-mi
Și mă credeam că sînt în rai;
Și-atît de cuvioasă-n stradă,
Atît de blîndă tu erai.

D. VATAMANIUC, M. Eminescu, iubirea de Patrie, București, 1989, pp. 240

Proclamarea anului 1989 an Eminescu de către UNESCO a produs o mulțime de manifestări literare, care au drept scop cunoașterea operei eminesciene, creația celei mai înalte întrupări a „Inteligenței românești”, cum se exprime Titu Maiorescu.

Autorul D. Vatamaniuc face o privire asupra publicisticii lui M. Eminescu „cu nimic mai prejos decît poezia sa”, pentru a scoate în evidență sentimentele iubirii de patrie a genialului poet.

Articolele adunate în această culegere sînt numeroase. Ele dau expresie încrederei lui Eminescu în muncă, văzută ca izvor al prosperității oamenilor în dezvoltarea vieții economice, ca temelie a sporirii avuției țării, în propășirea învățămîntului, ca forță a progresului și civilizației, precum și încrederei în statul organizat pe baza unei legislații riguroase, condiție a respectării demnității umane și asigurării mobilizării forțelor națiunii pentru propășirea țării.

În diferite rînduri poetul arată că o întoarcere la trecut nu este posibilă în dezvoltarea istorică ireversibilă. Poetul nu invocă orice „loane vechi”. Acestea sînt numai epocile lui Mircea cel Mare, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Matei Basarab și mai încoace Alexandru Ion Cuza. Mai este de observat că în „loane vechi” figurează și epoci pe care Eminescu nu le glorifică, cum este cea a domniei fanariotilor.

Unor probleme precum: apărarea patriei, administrația de stat, progresul societății românești, economia țării, critica în termeni severi a politici de maghiarizare promovată de guvernul de la Budapesta în Transilvania și

și politica de germanizare dusă de Curtea din Viena în Bucovina, Eminescu le acordă o atenție în egală măsură în paginile sale de publicistică. Subliniem articolele: „Austro-Ungaria și naționalitățile”, „O lege maghiară contra exportului nostru”, „Națiunea constată”, „Ziua de ieri a fost, Mîine are a se descoperi”, „Columna lui Traian”, „Notițe asupra proiectului întrînnirii la mormîntul lui Ștefan cel Mare la Putna”, etc.

În multe cazuri poetul relevă necesitatea luptei popoarelor împotriva robiei și asupririi, afirmînd că „un popor nu se poate dezvolta și afirma decît în libertate și prin valorificarea propriilor sale resurse materiale și potențe spirituale”. Prețioasă este sublinierea lui Eminescu făcută circulației lui V. A. Ureche, ministrul Cultelor și Instrucțiunii Publice, „ca toți învățătorii și învățătoarele să treacă la costumele naționale și să desfășoare propagandă în acest sens în cerul lor de activitate”, manifestînd în acest fel respectul său față de tradiție.

În multe articole Eminescu stăruie asupra schimbării sistemului de guvernare din țara noastră. Poetul ține seamă de poziția geografică a României, situată între trei imperii și se pronunță pentru o politică de neutralitate a țării noastre.

D. Vatamaniuc a avut o bună idee de a strînge în volum activitatea publicistică a genialului poezii românești, de a ne da textele care oferă o privire panoramică asupra iubirii de patrie a poetului și de a le însoți de Comentariile care lămuresc problemele puse în discuție.

Nicolae Neaga

Moment editorial: Școala Românească din Șcheii Brașovului

După micromonografia, „Intia școală românească” publicată la Brașov, în anul 1981, de profesorul Vasile Oltean, directorul muzeului de pe lîngă biserica Sf. Nicolae din Șcheii Brașovului, om cu darul vorbirii și al unui dialog științific accesibil și convingător, a apărut în Editura Științifică și Enciclopedică, sub aceeași semnătură, lucrarea, „Școala românească din Șcheii Brașovului” (198 pagini).

Avînd la îndemînă o bibliografie de proporții și un bogat tezaur de studii și articole semnate, odinioară, de Nicolae Iorga, Andrei Băseanu, Aurel A. Mureșianu, Nicolae Sulică, Candid Muslea, Ion Colan și Emil Micu, cercetătorul Vasile Oltean aduce prin cartea sa, recent intrată în librării, noi contribuții și sublinieri privind adîncă istorie românească a acestei citirii multiseculare din Șcheii Brașovului, atestată documentar la anul 1495.

Pe tot parcursul lucrării sale, domnul Vasile Oltean aduce un cald elogiu cărții vechi la a cărei apariție și răspîndire au contribuit cu munca și enorme sacrificii materiale, ierarhii și clericii români de-a lungul timpului. Din acest punct de vedere lucrarea domnului Vasile Oltean nu reprezintă doar „o simplă monografie școlară, ci are — așa cum se poate desprinde din paginile acesteia — o intensă viață culturală a românilor brașoveni, a schimbului de idei și valori de cultură cu românii de pretutindeni”.

Construindu-și cartea în secțiuni (capitole) bine delimitate, domnul Vasile Oltean vorbește, cu ton emoțional, despre rolul gramaticilor din anii de început ai școlii, din epoca tiparului corelian, și cea a luminilor (sec. XVII—XVIII) precum și despre perioada pregătirilor pentru înființarea gimnaziului românesc de la anul 1859.

Acestor secțiuni documentar-istorice li se adaugă o ga-

lerie de nume importante ce au trudit la înălțarea spirituală și materială a acestui edificiu de cultură românească, precum: Popa Cristea, Popa Dobre, Diacon Oprea, Popa Voicu, Protopopul Iane, Protopopul Mihail, Vasile cronicar, Dascălu Corbea, Ioan Cărăuș, Dascălu Andrei, Dascălu Simion Ivașcu, Ion Ștefanovici, Eustatie Cătănă, apoi familiile de cărturari: Grizii, Baranii, Corbești, Hobanii, Dumestii, Tempea și mulți, mulți alții.

Cît despre cărțile cu întrebuintare în școala românească din Șcheii Brașovului, domnul Vasile Oltean formulează observația că, „Tezaurul de carte vechi, aflat în arhiva istorică a muzeului; manuscrise slave și românești de proveniență locală sau străină, tipărituri ieșite din teascurile diaconului Cores, cît și valori ale patrimoniului tipografic universal, cărți parvenite din Italia (Veneția), Polonia (Cracovia), Rusia, Serbia, ne îngăduie să apreciem că școala, slujită de valoroșii ei educatori, își putea alimenta interesul de cunoaștere în bune condiții”.

Sînt descrise, astfel, în aceste capitole, cărțile și manuscrisele de cult, precum: Octoiul, Liturghierul, Catehismul românesc, Biblia, Omiliarul, Molitvelnicul slav, Psaltirea precum și numeroasele bucoave și abecedare tipărite la București, Brașov, Sibiu, Blaj — toate aceste podoabe ale învățămîntului românesc făcînd și acum parte din patrimoniul virtual al bibliotecii muzeului din Șcheii Brașovului (Catalogul de carte vechi).

Cartea, „Școala românească din Șcheii Brașovului” reprezintă — așa după cum apreciază și autorul ei, domnul Vasile Oltean, un pios omagiu acestei citirii de învățămînt românesc care, prin dascălii săi de cuget și faptă, a susținut de-a lungul veacurilor flacăra vie a simțirii patriotice românești.

Constantin Catrina

Adunare eparhială și Consiliu eparhial la Centrul mitropolitan din Sibiu

Expirînd mandatul vechilor adunări eparhiale, în 5 aprilie 1990 au avut loc în întreaga Patriarhie Română alegeri pentru noile adunări eparhiale.

Simbătă, 28 aprilie a.c., a avut loc ședința de constituire a Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului. Lucrările s-au desfășurat în Aula Institutului Teologic Universitar din Sibiu, fiind conduse de I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului.

Deschizînd lucrările, I.P.S. Sa a rostit o cuvîntare în care, între altele, a adus în atenție aspecte privitoare la condițiile vitrege în care Biserica noastră a trebuit să lucreze în timpul dictaturii, cînd totuși Biserica s-a străduit să mențină adevărurile dumnezeiești fundamentale fără să le mutilaze, lucru înfăptuit desigur cu prețul a mari jertfe, un foarte mare număr de preoți și credincioși de-ai noștri trebuind să treacă prin închisori, să fie marginalizați, să se ascundă ani îndelungați etc.

I.P.S. Sa a vorbit apoi despre jertfele Revoluției române din Decembrie 1989, propunînd un moment de reculegere pentru eroii și martirii căzuți în acele zile. În continuare a prezentat pe P.S. Episcop-vicar Serafim Făgărășanul, a făcut o informare în legătură cu activitatea din Arhiepiscopie din acest an, cu ridicarea de biserici, de care am dus atîta lipsă, înființarea de parohii noi, cărțile de rugăciuni, icoanele, catehismele tipărite sau în curs de tipărire etc., subliniind în partea finală a cuvîntării că datorită ceasului de față este de a trece pe toate planurile și cu toată dăruirea la folosirea libertății de care ne bucurăm întru zidirea religioasă-morală a credincioșilor și ridicarea poporului nostru.

În continuare, s-au citit atribuțiile Adunării eparhiale și, potrivit procedurii statutare, s-a trecut la verificarea mandatelor, după care I.P.S. Sa a declarat Adunarea eparhială a Arhiepiscopiei Sibiului legal constituită.

S-au ales, în continuare, biroul definitiv al Adunării eparhiale, format din trei secretari: Prot. Z. Moșoiu, av. I. Moraru și prof. Șt. Răducanu; cele patru comisii permanente ale Adunării eparhiale: bisericească, președ. pr. C. Codrea, raportor Dr. Gh. Tatu; culturală, președ. pr. I. Vladovici, raportor Dr. V. Iacob; economică, președ. prot. D. Luca, raportor judec. Gh. Văja; de organizare și validare, președ. arhid. I. Floca, raportor prof. Gh. Iliescu; reprezentanți în Adunarea Națională Bisericească: arhid. prof. I. Floca; av. I. Moraru și Dr. N. Suciu; Consistoriul disciplinar eparhial: președ. prot. onor. N. Todor, membri titulari: pr. Gh. Rădulea, pr. T. Burcuș; membri supleanți: pr. I. Gîrlonța, pr. L. Moisiu și, în sfîrșit, Consiliul eparhial și anume 3 clerici: pr. prof. M. Păcurariu, prot. Z. Moșoiu, pr. I. Vladovici, și 6 mireni: judec. Gh. Văja, Dr. V. Iacob, av. I. Moraru, prof. I. Sorea, prof. C. Popica și epitr. I. Bica, iar membru onor. arhid. D. Voicu, rectorul Institutului Teologic din Sibiu.

În continuare s-au desfășurat lucrările propriu-zise ale Adunării eparhiale, în cadrul cărora P.C. pr. prof. M. Păcurariu, vicar ad-tiv interimar, a prezentat un referat privitor la unele modificări în structura protopopiatelor din Arhiepiscopia Sibiului și reînființarea protopopiatelor Săliște și Avrig, iar P.C. pr. prof. V. Mihoc, consilier bisericesc interimar, a prezentat un referat prin care s-a cerut avizul Adunării eparhiale pentru înființarea de parohii noi în Sibiu, Brașov și alte orașe din Arhiepiscopie, în majoritatea dintre ele urmînd a se ridica și biserici noi, ținînd cont că în unele dintre aceste parohii slujbele religioase se săvîrșesc sub cerul liber.

Pe marginea acestor materiale a și altora care s-au prezentat au luat cuvîntul următorii deputați eparhiali: Pr. Gh. Rădulea (Băcel — Sf. Gheorghe), prof. I. Timofte (Or. Victoria), pr. C. Codrea (Or. Victoria), arhid. C. Voicu (Sibiu), prot. Z. Moșoiu (Brașov), pr. Gh. Cismaș (Olteț — Făgăraș), pr. Alex. Comșa (Cuciulata — Rupea), Dr. Gh. Tatu (Chirpăr — Agnita) și I. Ciolănel (Dumbrăvița — Brașov).

Au vorbit de asemenea P.S. Episcop-vicar Serafim Făgărășanul și, la încheierea lucrărilor, I.P.S. Mitropolit Antonie.

Potrivit prevederilor statutare, simbătă, 12 mai 1990, a avut loc ședința de constituire și de lucru în același timp a noului Consiliu al Arhiepiscopiei Sibiului, ales de Adunarea eparhială în ședința sa din 28 aprilie 1990.

Participarea a fost unanimă, iar lucrările au fost conduse de I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, prezenți fiind și părinții protopopi, conducătorii celor șapte protopopiate din Arhiepiscopie.

După ce acest organ executiv al Adunării eparhiale a fost declarat constituit, potrivit prevederilor statutare I.P.S. Mitropolit Antonie a propus spre confirmare pentru o perioadă de patru ani permanența Consiliului eparhial și anume: P.C. pr. A. Răduleț (Sibiu) în postul de vicar ad-tiv, P.C. pr. S. Sășăujan (Agnita) în postul de consilier bisericesc; P.C. arhid. Gh. Papuc în postul de consilier cultural și P.C. arhid. E. Oancea în postul de consilier economic. Consiliul eparhial a aprobat în unanimitate aceste propuneri.

I.P.S. Mitropolit Antonie a mulțumit apoi fostei permanențe a Consiliului arhiepiscopesc Sibiu pentru munca susținută depusă în perioada în care a funcționat, mulțumiri aducînd totodată și permanenței interimare din momentul de față, iar noii permanențe, care își va începe munca începînd cu 1 iunie a.c., i-a exprimat mult spor în uriașă muncă ce-i stă în față.

În continuare, Consiliul arhiepiscopesc a rezolvat o seamă de probleme curente care intră în competența sa, la toate cele trei sectoare: bisericesc, cultural și economic.

INFORMAȚII

Miercuri, 9 mai 1990, împlinirea a 45 de ani de la victoria asupra fascismului și 113 ani de la războiul pentru independență, în piața Revoluției din Sibiu s-a săvîrșit, de către P.S. Episcop-vicar Serafim Făgărășanul înconjurat de către un sobor de preoți și diaconi, un parastas în memoria tuturor eroilor noștri căzuți pentru apărarea și libertatea Patriei.

Un scurt dar cald cuvînt de piosă amintire a tuturor eroilor noștri și de cinstire a armatei române de astăzi a rostit cu acest prilej dl. colonel de stat major Stoenescu Nicolae, vicepreședintele Asociației veteranilor de război.

Din partea oficialităților civile și militare din Sibiu au fost depuse coroane de flori.

Tot cu acest prilej, preoți de la catedrala noastră mitropolitană au făcut rugăciuni de pomenire la cimitirul și monumentul eroilor din Sibiu, la cimitirul eroilor din 1916—1918 din Dealul Dăii și la crucea lui Mihai Viteazul de la Șelimbăr, prezenți fiind reprezentanți ai armatei, ai județului și municipiului Sibiu.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Arhid. prof. Dr. Aurel Jivi, redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu; Arhid. Ezechiel Oancea, tehnoredactor; Pr. Vartolomeu Constantinescu, corector.

ABONAMENTUL pe un an: 150 lei. Cont nr. 45.10.4.09.2. B.N.R. — Sibiu. Taxa poștală plătită în numerar. Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu